T077 BL VII (08) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q8

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 8

Hoïc Xöù Thöù Ba: ÑOAÏN MAÏNG NGÖÔØI

Vieäc xaây caát nhaø aám nhö theá naøo? Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong röøng khoaùng daõ, Bí-soâ xaây caát nhaø aám cuõng gioáng nhö vieäc xaây caát nhaø taém, chæ khaùc laø Theá Toân daïy: "Vieäc chöa xong thì caùc Bí-soâ neân tieáp tay ñeå laøm cho xong". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy tieáp tay ñeå laøm cho xong, cuùng nhau khieâng moät ñoøn caây ñaët laøm ñoøn doâng, nhöõng ngöôøi thoï moäc ñöùng ôû döôùi phuï ñöa leân. Khi di chuyeån caây suùt tay rôùt ñoøn caây xuoáng ñaàu ngöôøi thôï moäc ôû phía döôùi, do ñaây maø cheát, caùc Bí-soâ trong loøng hoái haän noùi vôùi nhau: "Caùc cuï thoï, Bí-soâ khaát thöïc naøy ña söï xaây caát naøy noï laøm vieäc cöïc khoå, laïi laøm cho ngöôøi thôï moäc bò cheát, haù chaúng phaûi chuùng ta ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca hay sao?". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: Caùc Bí-soâ khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân voäi naâng leân vaät naëng quaù söùc cuûa mình, khi caàn di chuyeån neân nhôø ngöôøi tuïc phuï giuùp naâng ñôõ leân, khi ñöa leân hay ñeå xuoáng vaø luùc buoâng tay ra phaûi noùi cho nhau bieát, neáu Bí-soâ naøo khoâng laøm theo lôøi Phaät daïy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy, khoâng bieát ngang chöøng möùc naøo laø vöøa söùc cuûa mình, Phaät daïy: "Söùc naëng ngang baèng moät gaùnh cuûa ngöôøi tuïc thì Bí-soâ neân phaân laøm hai ngöôøi, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Tröôøng hôïp cuûa Haéc-ca-löu-ñaø-di nhö theá naøo? Luùc ñoù Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, cuï thoï Ca-löu-ñaø-di giaùo hoùa ngöôøi con gaùi teân Chieân-ñoà khieán sanh loøng tín kính, xin thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù. Luùc ñoù Chieân-ñoà ñaûnh leã baïch raèng: "Thaùnh giaû, neáu caàn aåm thöïc thuoác thang vaø vaät caàn duøng gì, con ñeàu cuùng döôøng", Ca-löu-ñaø-di khoâng chòu thoï nhaän noùi raèng: "Ñaïi muoäi, Theá Toân coù daïy lôïi ích chung ñöùng ñaàu, yù muoán cuûa toâi laø neân laøm lôïi ích cho nhieàu

ngöôøi", Chieân-ñoà baïch: "Neáu Thaùnh giaû khoâng chaáp nhaän lôøi con thænh thì cho pheùp con thieát laäp toøa ngoài toát ñeïp ñeå moãi khi khaát thöïc xong, Thaùnh giaû ñeán ñoù ngoài thoï thöïc roài veà". Ca-löu-ñaø-di nhaän lôøi, haèng ngaøy khaát thöïc xong lieàn ñeán toøa ñoù ngoài thoï thöïc xong roài veà, moät hoâm Ca-löu-ñaø-di coù nhaân duyeân muoán ñi ñeán nôi khaùc lieàn suy nghó: "Ta neân noùi cho thí chuû bieát laø ta muoán ñi ñeán nôi khaùc", nghó roài lieàn ñeán choã Chieân-ñoà noùi döï tính cuûa mình, Chieân-ñoà noùi: "Thaùnh giaû ñi ñöôøng may maén, mau sôùm trôû veà, ñöøng ôû laâu nôi ñoù ñeå con mong chôø". Caùo töø xong, Ca-löu-ñaø-di lieàn trôû veà röøng Theä-ña chuaån bò leân ñöôøng, luùc ñoù Theá Toân muoán du haønh trong nhôn gian lieàn baûo cuï thoï A-nan-ñaø thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát, A-nan-ñaø vaâng lôøi ñeán choã caùc Bí-soâ thoâng baùo: "Nay Theá Toân muoán du haønh trong nhôn gian, vò naøo muoán ñi theo thì neân söøa soaïn haønh trang". Ca-löu-ñaø-di nghe xong lieàn suy nghó: "Ñi theo Theá Toân coù möôøi taùm ñieàu Lôïi-ích: - Moät laø khoâng bò nhaø vua khuûng boá - Hai laø khoâng bò giaëc cöôùp khuûng boá - Ba laø khoâng bò nuôùc laøm cho sôï haõi - Boán laø khoâng bò löûa laøm cho sôï haõi - Naêm laø khoâng bò nöôùc cöøu ñòch khuûng boá - Saùu laø khoâng bò sö töû, hoå lang... laøm cho sôï haõi. - Baûy laø khoâng coù sôï haõi khi qua caùc cöûa aûi - Taùm laø khoâng bò thueá quan laøm cho sôï haõi - Chín laø khoâng coù sôï haõi vì thieáu ngöôøi baûo veä - Möôøi laø khoâng bò ngöôøi khuûng boá - Möôøi moät laø khoâng bò phi nhôn khuûng boá - Möôøi hai laø thöôøng ñöôïc thaáy chö thieân - Möôøi ba laø ñöôïc nghe tieáng noùi cuûa chö thieân - Möôøi boán laø ñöôïc thaáy ñaïi quang minh - Möôøi laêm laø ñöôïc nghe lôøi thoï kyù - Möôøi saùu laø ñöôïc laõnh thoï dieäu phaùp - Möôøi baûy laø ñöôïc cuøng thoï aåm thöïc - Möôøi taùm laø thaân khoâng bònh khoå". Ñi theo Phaät ñöôïc nhieàu lôïi ích nhö theá neân Ca-löu-ñaø-di quyeát ñònh ñi theo Phaät. Luùc ñoù taïi nhaø cuûa Chieân-ñoà coù moät ngöôøi nöõ sanh ñöôïc moät beù trai, Chieân-ñoà noùi: "Naøng haõy taém röûa cho em beù, cho chaùu maëc aùo baïch ñieäp môùi roài ñeå naèm treân toøa tieân nhôn cho em beù ñöôïc tröôøng thoï", ngöôøi meï naøy nghe lôøi haèng ngaøy ñaët con naèm treân toøa tieân nhôn. Thôøi gian sau Ca-löu-ñaø-di trôû veà, sau khi khaát thöïc xong

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8

nhö tröôùc kia ñeán nhaø cuûa Chieân-ñoà, moät vò A-la-haùn neáu khoâng quaùn saùt tröôùc thì thaùnh trí khoâng hieän haønh, khi Ca-löu-ñaø-di vöøa ngoài xuoáng toøa, ngöôøi meï hoaûng hoát keâu leân: "Thaùnh giaû treân toøa coù em beù", Ca-löu-ñaø-di lieàn ñöùng daäy, nhöng ñöùa beù baát haïnh ñaõ cheát, ngöôøi meï gaøo khoùc thaûm thieát, Ca-löu-ñaø-di noùi: "Ñaïi muoäi chôù gaøo khoùc nöõa, ñöùa beù naøy maïng yeåu, nhö Phaät ñaõ daïy: Chö haønh voâ thöôøng laø phaùp sanh dieät. Ñaùng leõ toâi môùi laø ngöôøi neân gaøo khoùc vì ñaõ ñaéc quaû La haùn maø laïi khoâng quan saùt kyõ, Theá Toân seõ vì nhôn duyeân naøy maø cheá hoïc xöù".

Ca-löu-ñaø-di ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Ca-löu-ñaø-di khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ vaøo trong nhaø theá tuïc chöa quan saùt kyõ thì khoâng neân voäi ngoài lieàn, neáu khoâng quaùn saùt kyõ voäi ngoài lieàn thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Tröôøng hôïp cho uoáng giaám nhö theá naøo? Luùc ñoù Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù hai tröôûng giaû giaøu coù nhieàu cuûa caûi vaø toâi tôù keát baïn vôùi nhau. Thôøi gian sau caû hai daàn daàn ngheøo khoù noùi vôùi nhau: “Ngaøy xöa giaøu coù nay trôû neân ngheøo khoù laøm sao sinh soáng, chuùng ta neân cuùng ñi xuaát gia”, baøn xong caû hai beøn ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi xin xuaát gia tu haïnh xuaùât ly. Thôøi gian sau moät ngöôøi maéc bònh naëng, moät ngöôøi nuoâi bònh; ngöôøi bònh caøng ngaøy caøng naëng khoâng theå ngoài daäy ñöôïc, ngöôøi nuoâi bònh hoûi: “Cuï thoï hoài taïi gia coù thuôøng bò bònh khoå khoâng?”, ñaùp coù, hoûi: “Cuï thoï luùc ñoù thöôøng duøng thuoác gì chöûa trò?”, ñaùp: “Toâi thöôøng uoáng giaám maën”, hoûi: “Baây giôø cuï thoï coù muoán uoáng khoâng?”, ñaùp muoán. Ngöôøi nuoâi bònh lieàn ñi tìm giaám maën mang veà cho uoáng, khoâng ngôø uoáng xong lieàn cheát. Bí-soâ nuoâi bònh hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm toäi Tha thaéng khoâng, lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng hoûi thaày thuoác thì khoâng neân voäi cho ngöôøi bònh uoáng thuoác lieàn. Neáu khoâng coù thaày thuoác thì neân hoûi vò Bí-soâ naøo töøng laø thaày thuoác; neáu khoâng coù Bí-soâ naøo töøng laø thaày thuoác thì neân hoûi vò naøo töøng quen bieát vôùi thaày thuoác; neáu cuõng khoâng coù thì neân hoûi ngöôøi töøng nuoâi bònh; neáu cuõng khoâng coù thì neân hoûi Bí-soâ kyø cöïu. Neáu Bí-soâ khoâng hoûi thaày thuoác cho ñeán khoâng hoûi Bí-soâ kyø cöïu, lieàn töï yù cho ngöôøi bònh uoáng thuoác thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ cuøng coù nghi nieäm baïch Phaät: “Theá Toân, vì nhôn duyeân gì Bí-soâ bònh kia hoài taïi gia maéc bònh uoáng giaàm lieàn laønh bònh, nay maéc bònh uoáng giaám laïi cheát?”. Phaät noùi: “Bí-soâ aáy hoài taïi gia maéc bònh ñaøm aám, coøn nay maéc bònh phong nhieät; do nhôn duyeân naøy neân tröôùc kia giaám laø thuoác, nay laïi chaúng phaûi laø thuoác”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 106

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù vua AÛnh-thaéng nöôùc Ma-kieät-ñaø chöùng ñöôïc Kieán ñeá, cuøng taùm vaïn chö thieân vaø caùc Baø-la-moân, cö só nöôùc Ma-kieät-ñaø taát caû coù ñeán voâ löôïng traêm ngaøn chuùng, vua cho ngöôøi ôû treân thaønh Vöông Xaù ñaùnh troáng tuyeân lònh cho ngöôøi trong Vöông thaønh vaø nhöõng ngöôøi töø ngoaøi thaønh ñeán nhö sau: “Moïi ngöôøi neân bieát, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ bò ñi ñaøy vaø taån xuaát. Taøi vaät cuûa ngöôøi bò maát ta seõ xuaát kho boài thöôøng”. Cuõng vaøo luùc ñoù Phaät thuyeát kinh Thieáu Nieân cho vua Thaéng Quang nöôùc Kieàu-taùt-la khieán sanh loøng tín kính, vua cuõng cho ngöôøi ñaùnh troáng tuyeân lònh cho ngöôøi trong thaønh vaø ngöôøi ngoaøi thaønh ñeán nhö sau: “Moïi ngöôøi neân bieát, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng

ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ gieát cheát. Taøi vaät cuûa ngöôøi bò maát ta seõ xuaát kho boài thöôøng". Luùc ñoù boïn giaëc cöôùp cuûa hai nöôùc naøy nghe nhaø vua tuyeân lònh nhö vaäy lieàn taäp trung laïi ôû ranh giôùi giöõa hai nöôùc ñeå troán traùnh, ngöôøi soáng trong hai nöôùc ñeàu nghe bieát ôû ranh giôùi giöõa hai nöôùc coù boïn giaëc cöôùp thöôøng ñoùn ñöôøng caùc ñoaøn thöông buoân cöôùp cuûa gieát ngöôøi. Thôøi gian sau coù moät ñoaøn thöông buoân muoán töø nöôùc Ma-kieät- ñaø ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, nghe bieát vieäc naøy neân tìm ngöôøi baûo tieâu vaän taûi haøng hoùa cho ñöôïc an toaøn. Khi qua khoûi ranh giôùi nöôùc Ma-kieät-ñaø vaøo ranh giôùi nöôùc Kieàu-taùt-la, vò thöông chuû noùi vôùi ngöôøi baûo tieâu: "Ta nghe noùi vua Thaéng Quang nöôùc Kieàu-taùt-la huøng duõng, taùnh quyeát ñoaùn. Neáu ta bò giaëc cöôùp cöôùp ñoaït taøi vaät, nhaø vua seõ xuaát kho boài thöôøng, cho neân caùc vò baûo tieâu ñeán ñaây thì coù theå trôû veà". Nhöõng ngöôøi baûo tieâu nghe thöông chuû noùi theá lieàn caùo bieät trôû veà, boïn giaëc cöôùp cho ngöôøi rình chôø nôi yeáu loä thaày nhöõng ngöôøi baûo tieâu naøy ñeàu ñaõ trôû veà lieàn cho ngöôøi chaïy veà baùo caùo chuùa giaëc. Chuùa giaëc nghe roài lieàn ra lònh cöôùp phaù ñoaøn thöông buoân ôû trong röøng hieåm, ñoaït laáy heát taøi vaät, ñoaøn thöông buoân ngöôøi bò gieát, keû bò thöông, ngöôøi boû chaïy. Ngöôøi boû chaïy chaïy thoaùt ñeán thaønh Thaát-la-phieät , thaân ñaày buøn ñaát ñeán choã nhaø vua taâu raèng: "Ñaïi vöông, ñoaøn thöông buoân cuûa chuùng toâi vaøo ñeán ranh giôùi nöôùc cuûa Ñaïi vöông lieàn bò giaëc cöôùp cöôùp heát taøi vaät". Nhaø vua nghe roài lieàn ra lònh thaùi töû Tyø Loâ Traïch Gia: "Ngöôi ñem quaân bao vaây baét boïn giaëc cöôùp vaø tòch thu toaøn boä taøi vaät chuùng ñaõ cöôùp ñöôïc". Thaùi töû vaâng lònh nghieâm chænh boán binh ñeán bao vaây giaëc cöôùp ôû choã hieåm yeáu. Luùc ñoù boïn giaëc cöôùp ñang cuøng nhau phaân chia taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc neân khoâng hay bieát mình ñaõ bò bao vaây. Keát quaû boïn giaëc cöôùp ngöôøi bò gieát keû bò baét, ngöôøi boû chaïy, soá bò baét toång coäng laø saùu möôi

ngöôøi, Thaùi töû lieàn aùp giaûi saùu möôi teân cöôùp naøy vôùi soá taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc ñöa ñeán choã nhaø vua. Vua hoûi boïn cöôùp: "Caùc ngöôi haù khoâng nghe ta tuyeân lònh, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ gieát cheát hay sao?", ñaùp: "Chuùng toâi ñeàu nghe bieát", vua hoûi: "Neáu ñaõ nghe bieát taïi sao coøn laøm giaëc cöôùp cöôùp heát taøi vaät cuûa ñoaøn thöông buoân?", ñaùp: "Neáu khoâng laøm giaëc cöôùp thì khoâng theå sinh soáng ñöôïc", vua hoûi: "Neáu nhö vaäy thì chæ neân laáy cuûa, taïi sao coøn gieát ngöôøi?", ñaùp: "Vì muoán khuûng boá hoï neân môùi gieát". Vua noùi: "Neáu nhö vaäy ta cuõng coù caùch xöû toäi laøm cho caùc ngöôi sôï seät, caùch xöû toäi naøy neáu tröôùc nay chöa thaáy thì nay caùc ngöôi ñöôïc thaáy". Vua noùi roài lieàn ra lònh Ñaïi thaàn: "Haõy daãn boïn chuùng ñeán röøng thaây cheát chaët heát tay chaân cuûa chuùng, coøn taøi vaät cuûa ñoaøn thöông buoân ñaõ bò cöôùp thì xuaát kho boài thöôøng cho hoï". Ñaïi thaàn vaâng lònh daãn bon cöôùp ñeán röøng thaây

cheát chaët heát tay chaân cuûa chuùng vaø xuaát kho boài thöôøng laïi cho ñoaøn thöông buoân. Luùc ñoù Theá Toân baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân bieát, laøm toån naõo mình ngöôøi hay laøm an laïc cho mình vaø ngöôøi neân kheùo quaùn saùt, vì sao?, vì laøm toån naõo mình ngöôøi hay laøm an laïc cho mình vaø ngöôøi ñeàu neân mhaøm lìa”. Caùc Bí-soâ ghi nhôù lôøi Phaät daïy, vì sanh nhaøm lìa neân coù nhieàu vò ñeán röøng thaây cheát, caùc Bí-soâ ni cuõng theo ñeán. Khi ñeán nôi taát caû ñeàu troâng thaáy saùu möôi teân cöôùp bò chaët heát tay chaân ñang soáng trong khoå naõo, coù moät ngöôøi troâng thaáy bon cöôùp khoå naõo nhö theá noùi raèng: “Neáu ai coù loøng toát thöông xoùt caûnh khoå naøy thì neân cho hoï uoáng giaám maën, hoï cheát roài seõ ñöôïc thoï sanh trôû laïi, ñöôïc uoáng söõa meï môùi”. Trong soá Bí-soâ ni coù moät vò teân laø Vieân maõn ngöôøi khoûa maïnh nhöng ngu si, nghe lôøi noùi ñoù roài lieàn suy nghó: “Ta ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi xuaát gia khoâng neân boû qua phöôùc tuï naøy, ta neân tìm giaám maën cho hoï uoáng”. Nghó nhö vaäy roài neân ni Vieân Maõn khoâng theo caùc Bí-soâ ni trôû veà truù xöù, maø vaøo thaønh tìm xin giaám maën ñöôïc moät voø lôùn vôùi saùu möôi caùi cheùn saønh mang ñeán choã boïn cöôùp. Luùc ñoù boïn cöôùp ñang bò khoå böùc baùch, khoâng tìm ñöôïc ñöôøng soáng neân khi thaáy vò ni naøy mang voø giaám ñeán lieàn caàu xin: “Thaùnh giaû, con bò khaùt böùc baùch xin Thaùnh giaû cöùu teá chuùng con”. Luùc naøy Bí-soâ ni khôûi taâm caàu phöôùc, tröôùc trao cho hoï caùi cheùn saønh roài theo thöù töï roùt giaám trong voø cho moãi ngöôøi ñaày moät cheùn, uoáng xong hoï ñeàu maïng chung. Ñeán chieàu toái Bí-soâ ni naøy môùi veà chuøa thì cöûa chuøa ñaõ ñoùng, coâ beøn keâu cöûa, caùc ni trong chuøa hoûi laø ai, ñaùp: “Toâi laø Vieân Maõn”, hoûi: “Vì sao giôø naøy coâ môùi veà?”, ni Vieân Maõn noùi: “Xin tuøy hæ”. Sau khi môû cöûa cho vaøo caùc ni hoûi: “Coâ ñaõ laøm vieäc gì, laø ñaéc quaû A-la-haùn hay ñaéc

quaû Baát hoaøn, Nhaát lai, Döï löu; hay laø vì Taêng giaø tìm caàu ñöôïc thöùc aên ngon, y phuïc toát?”, ñaùp: “Caùc coâ khoâng coù laøm gì khaùc ngoaøi tìm caàu aåm thöïc vaø y phuïc sao?”, caùc ni hoûi: “Neáu khoâng laøm vieäc naøy thì coâ ñaõ laøm vieäc gì?”, ni Vieân Maõn noùi: “Trong röøng boû thaây cheát caùc coâ haù khoâng thaáy saùu möôi ngöôøi bò chaët heát tay chaân hay sao?”, ñaùp: “Coù thaáy”, ni Vieân Maõn noùi: “Toâi ñaõ xin ñöôïc cho hoï nhieàu giaám maën, sau khi hoï uoáng xong lieàn maïng chung, hoï seõ laïi thoï sanh ñeå ñöôïc uoáng söõa môùi cuûa meï”. Caùc ni nghe roài quôû traùch: “Coâ laø ngöôøi ngu si, ñem toäi Tha thaéng chaát ñaày buïng laïi coøn baûo chuùng toâi tuøy hæ”. Vieân Maõn nghe roài hoái haän suy nghó khoâng bieát mình coù phaïm toäi tha thaéng hay khoâng, lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: Bí-soâ ni naøy khoâng phaïm, neáu coá taâm khieán cho nhöõng ngöôøi kia cheát môùi phaïm toäi Tha thaéng; nhöng caùc Bí-soâ ni khoâng neân ñöa giaám cho ngöôøi bònh uoáng khieán cho hoï cheát, neáu coi giaám laø thuoác ñöa cho hoï uoáng ñeå ñöôïc laønh bònh thì môùi khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ, Bí-soâ ni coù yù nghó ñöa giaám cho hoï uoáng ñeå hoï maïng chung thì

phaïm toäi Tha thaéng". 4. Tröôøng hôïp möôøi baûy Bí-soâ: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc Lieân thu nhaän möôøi baûy ñoàng töû, cho xuaát gia vaø cho thoï Vieân cuï, OÂ-ba-ly laø thöôïng thuû. Trong soá möôøi baûy ngöôøi naøy, neáu ngöôøi naøo laøm tri söï thì möôøi saùu ngöôøi kia ñeàu trôï giuùp. Thôøi gian sau, coù phaùp söï caàn tuïng kinh suoát ñeâm, möôøi baûy ngöôøi naøy ñeàu ñeán cuøng haønh söï; moät ngaøy khaùc Taêng giaø xaây döïng nhaø taém, möôøi baûy ngöôøi naøy cuõng ñeán hoå trôï nhau; moät ngaøy khaùc Tri söï lo coi ngoù vieäc trang trí trong chuøa thì caû nhoùm möôøi baûy ngöôøi cuõng trôï giuùp nhau, luùc Tri söï ñang coi ngoù moïi vieäc thì coù moät ngöôøi nghó raèng: "Mình meät quaù caàn phaûi nguû moät chuùt, chaéc laø möôøi maáy vò kia ñeàu coù trôï giuùp". Khoâng ngôø möôøi laêm ngöôøi coøn laïi cuõng cuøng coù moät yù nghó nhö vaäy, cho neân ñoàng loaït ñeàu ñi nguû moät chuùt, chæ coøn moät mình Tri söï lo coi ngoù coâng vieäc khoâng theå nguû ñöôïc; ñeán gaàn saùng coøn phaûi lo taét ñeøn, môû cöûa chuøa vaø queùt doïn khaép nôi roài môùi ñaùnh kieàn chuøy baùo thöùc. Nghe tieáng kieàn chuøy möôøi saùu ngöôøi naøy môùi thöùc giaác, moãi ngöôøi mang baùt töø phoøng mình ñi ra nhìn nhau noùi: "Khoâng leõ khoâng coù moät ngöôøi naøo trôï giuùp coâng vieäc vôùi Tri söï hay sao?". Luùc ñoù moät ngöôøi noùi: "Toâi meät quaù muoán ñi nguû moät chuùt, nghó raèng caùc cuï thoï ñeàu coù ñeán trôï giuùp, khoâng ngôø caùc cuï thoï cuõng nhö toâi". Möôøi saùu ngöôøi hieåu roõ söï vieäc roài lieàn noùi vôùi nhau: "Chuùng ta ñaõ khoâng ñeán trôï giuùp chaéc laø Tri söï buoàn giaän, chuùng ta aên saùng xong cuøng ñeán xin loãi mong thaày aáy hoan hæ cho chuùng

ta". AÊn saùng xong, möôøi saùu ngöôøi cuøng ñeán choã Tri söï xin loãi, vò nhoû hôn thì leã döôùi chaân, vò lôùn hôn thì duøng tay voã treân vai Tri söï noùi lôøi xin tha thöù nhöng Tri söï im laëng khoâng traû lôøi. Trong soá möôøi saùu vò coù moät ngöôøi thaân thieän nhaát duøng ngoùn tay choïc leùt Tri söï khieán Tri söï cöôøi leân; möôøi laêm ngöôøi kia thaáy Tri söï cöôøi nghó ñaây laø caùch hay nhaát khieán Tri söï cöôøi neân cuøng xuùm laïi choïc leùt khieán vò naøy cöôøi ñeán ñöùt hôi maø maïng chung. Möôøi saùu ngöôøi thaáy keát cuïc nhö vaäy lieàn keâu khoùc bi thaûm, caùc Bí-soâ nghe keâu khoùc lieàn hoûi: "Taïi sao caùc thaày tuï taäp ôû ñaây keâu khoùc?", ñaùp: "Chuùng con tröôùc ñaây coù möôøi baûy ngöôøi ñöôïc goïi laø Thaäp thaát quaàn, baây giôø chæ coøn coù möôøi saùu ngöôøi laøm sao khoâng buoàn khoùc. Ngöôøi baïn ñoàng phaïm haïnh ñaéc yù naøy cheát, ngoaøi caùi khoå aùi bieät ly, chuùng con coøn phaïm toäi Tha thaéng laøm sao khoâng buoàn khoùc". Caùc Bí-soâ nghe roài bieát laø do choïc leùt cöôøi ñuùt hôi maø cheát neân quôû traùch: "Caùc thaày gioáng nhö löûa rôm vöøa chaùy ñoù lieàn taét ñoù, luùc cöôøi luùc khoùc". Quôû traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ treû tuoåi kia khoâng coù taâm saùt neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân choïc leùt nhau, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". 5. Tröôøng hôïp saùu möôi Bí-soâ: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät. luùc ñoù

trong moät tuï laïc caùch thaønh khoâng xa coù moät tröôûng giaû giaøu coù. Nhieàu cuûa caûi vaø toâi tôù. Vò naøy coù loøng tin thanh tònh öa thích baäc hieàn thieän neân xaây caát moät truù xöù roäng raõi khang trang cho Taêng, ai naáy ñeàu hoan hæ. Xaây caát xong lieàn thænh saùu möôi vò Bí-soâ ñeán haï an cö, an cö xong laøm leã tuøy yù roài caùc Bí-soâ ñeàu tuøy duyeân ra ñi, truù xöù trôû laïi troáng khoâng, tröôûng giaû sôï giaëc cöôùp ñeán laáy troäm neân cöû ngöôøi ôû ñoù coi giöõ. Khoâng bao laâu sau, coù saùu möôi Bí-soâ khaùc du haønh ñeán tuï laïc tìm nôi taïm truù, ngöôøi trong tuï laïc lieàn chæ ñeán truù xöù maø vò tröôûng giaû xaây caát cho Taêng. Ngöôøi quaûn lyù truù xöù naøy tieáp ñoùn chæ phoøng xaù vaø cung caáp nhöõng vaät caàn duøng roài ñeán baùo tin cho tröôûng giaû bieát. Tröôûng giaû nghe xong vui möøng baûo caùc gia nhaân mang nöôùc phi thôøi ñeán cho caùc Bí-soâ duøng tröôùc, khi ñeán truù xöù thaáy chö taêng teà töïu nhö röøng hoa sen nôû, tröôûng giaû caøng theâm tín kính lieàn noùi keä: “Thoân aáp hay trong röøng Choã cao hay choã thaáp Coù chuùng taêng cö truù Khieán sanh loøng meán yeâu”. Tröôûng giaû töï tay daâng nöôùc phi thôøi cho chö taêng duøng, duøng xong Tröôûng giaû tay böng lö höông cung thænh chö taêng nhieãu thaùp,

nhieãu thaùp xong trôû veà truù xöù, vò Thöôïng toøa giaûng noùi phaùp yeáu cho tröôûng giaû nghe, nghe phaùp xong tröôûng giaû cung thænh chö chö taêng ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc. Trôû veà nhaø Tröôûng giaû lo söûa soaïn ñuû caùc moùn aên ngon ñeå cuùng döôøng chö Taêng, sau khi thoï thöïc xong vò thöôïng toøa chuù nguyeän cho tröôûng giaû roài trôû laïi truù xöù. Xeá chieàu tröôûng giaû laïi sai ngöôøi mang nöôùc phi thôøi ñeán, ñôïi chö taêng duøng xong tröôûng giaû böng lö höông ñeán tröôùc vò thöôïng toøa baïch: “Thaùnh giaû, con xaây caát truù xöù naøy khoâng vì baûn thaân cuõng khoâng vì thaân thuoäc, maø vì boán phöông taêng, con raát mong quyù thaày veà ñaây haï an cö”. Thöôïng toïa noùi: “Phaùp chuû Theá Toân hieân ñang ôû thaønh Thaát-la-phieät, haèng ngaøy giaûng phaùp thöôøng hay thoï kyù cho Bí-soâ naøy chöùng A-la-haùn, Bí-soâ kia thaønh töïu phaùp quaùn baát tònh… Ñaïi vöông Thaéng Quang, phu nhôn Thaéng man, Tieân thoï theá chuùa, Tyø-xaù-khö-maãu, caùc tröôûng giaû vaø caùc Baø-la-moân thaûy ñeáu kính tín. Chuùng toâi muoán ñeán ñoù ñeå ñöôïc ñoàng thoï duïng phaùp thöïc”. Tröôûng giaû noùi: “Lôïi ích cuûa söï laõnh thoï phaùp nghóa chæ coù caùc vò bieát, veà y thöïc con seõ cung Caáp-ñaày ñuû, chæ mong caùc thaày ñöøng truï ôû ñaây con seõ töù söï cuùng döôøng khoâng thieáu thoán”. Thöôïng toïa nghe roài noùi vôùi chö taêng: “Caùc cuï thoï, nhö Theá Toân daïy neáu coù thí chuû kính tin thì phaûi bi maãn ñeå hoï taêng tröôûng loøng tin. Toâi xem xeùt nôi ñaây thaáy coù ñuû caây traùi sum sueâ, ao nöôùc trong, röøng caây rôïp boùng, khung caûnh raát yeân tónh thích hôïp cho thieàn tö. Tuy caây traùi sum sueâ nhöng tieàn an cö thì muøa traùi chöa chín, chuùng ta neân choïn haäu an cö”. Theá-laø caùc Bí-soâ ôû taïi truù xöù naøy haäu an cö, vì chung quanh truù xöù trong tuï laïc naøy vaø trong caùc phöôøng xoùm khaùc ñeàu khoâng coù chuøa, chæ coù moät truù xöù naøy tröôûng giaû xaây caát cho

Taêng neân phöôùc nghieäp ñaõ coù ñeàu taäp trung veà truù xöù naøy, caùc thieän tín ñeàu quy tuï veà ñaây tu phöôùc nghieäp. Caùc Bí-soâ an cö ôû ñaây ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng neân laøm leã tuøy yù xong lieàn truï ôû ñaây luoân. Luùc ñoù coù giaëc cöôùp Ca-laät-ñeå-ca. chuùa giaëc noùi vôùi boïn cöôùp: “Chuùng ta neân laøm vieäc ñeå troïn naêm khoûi vaát vaû maø y thöïc thoï duïng ñaày ñuû”. Moät ngöôøi lieàn leân tieáng: “Chuùng ta neân tìm caùch troäm laáy taøi vaät cuûa caùc Bí-soâ”. moät ngöôøi khaùc noùi: “Bí-soâ moãi ngaøy tröôùc giôø ngoï ñi ñeán haøng traêm nhaø khaát thöïc, vaát vaû xin aên chæ nuoâi ñöôïc taám thaân laøm gì coù sôû höõu ñeå chuùng ta troäm caép”. moät ngöôøi khaùc noùi: “Caùc vò khoâng bieát, caùc Bí-soâ coù raát nhieàu taøi vaät, oâng tröôûng giaû giaøu coù kia vôùi loøng tin thuaàn thieän xaây caát caûnh chuøa nyø, taát caû phöôùc nghieäp ñeàu taäp trung veà ñaây neân caùc Bí-soâ an cö ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng, neáu caùc vò khoâng tin thì haõy cuøng toâi ñeán ñoù tìm hieåu seõ roõ”. Theá-laø moät soá trong boïn cöôùp vôùi y phuïc trang nghieâm ñi ñeán chuøa, nhieãu thaùp xong roài vaøo

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8
111

trong chuøa gaëp Bí-soâ Maïc Haï La ñöùng ôû cöûa lieàn ñeán ñaûnh leã hoûi thaêm: “Thaùnh giaû, ñaây laø chuøa cuûa ai?, phoøng xaù trang nghieâm khieán ngöôøi yeâu thích. Ai nguyeän sanh Thieân thì chính nôi ñaây laø theàm thang ñi leân”. Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, chuøa naøy do Tröôûng giaû xaây caát”, hoûi: “Thaùnh giaû, chuøa naøy thuoäc loaïi Tyø-ha-la hay Tyø-giaø-ña?”, Bí-soâ hoûi laïi: “Sao goïi laø Tyø-ha-la, sao goïi laø Tyø-giaø-ña?”, ñaùp: “Tö cuï ñaày ñuû thì goïi laø Tyø-ha-la, coøn vaät duïng thieáu thoán thì goïi laø Tyø-giaø-ña”, Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: “Nhö vaäy thì chuøa naøy thuoäc loaïi Tyø-ha-la khoâng phaûi Tyø-giaø- ña, vì tö cuï ñaày ñuû thoï duïng khoâng coù thieáu thoán”. Boïn cöôùp nghe roài lieàn noùi: “Thaùnh giaû, neáu aåm thöïc ñaày ñuû thì khoâng neân aên côm khoâ, y phuïc ñaày ñuû thì khoâng neân maëc voû caây. Y phuïc cuûa Thaùnh giaû hieän coù nhieàu hay ít?”. Bí-soâ Maïc Ha La baûn taùnh chaát phaùc lieàn naém tay boïn cöôùp giaû daïng naøy vaøo phoøng mình, chæ treân caây saøo maùng y phuïc noùi raèng: “Caùc vò nhìn xem y phuïc cuûa toâi nhieàu hay ít?”, boïn cöôùp giaû danh laïi hoûi: “Y phuïc naøy laø cuûa rieâng thaày hay laø cuûa chung chuùng taêng?”, Bí-soâ noùi: laø cuûa rieâng toâi”, laïi hoûi: “Thaày laø baäc Thöôïng toïa hay Phaùp sö?”, Bí-soâ noùi: “Toâi khoâng phaûi Thöôïng toïa cuõng khoâng phaûi Phaùp sö, toâi chæ laø Caàu tòch thaáp nhaát trong Taêng”, laïi hoûi: “Vaät sôû höõu cuûa thaày toâi ñaõ bieát roài, coøn vaät cuûa chuùng taêng coù kho tích tröõ khoâng?”, Bí-soâ noùi: “Taát nhieân laø coù”, laïi hoûi: “Trong nhaø truø cuûa chuùng taêng coù caùc vaät duïng ñeå naáu nhö noài soang chaõo… hay khoâng?”, Bí-soâ noùi: “Taát nhieân laø coù”, noùi roài lieàn daãn boïn cöôùp giaû daïng vaøo trong nhaø truø xem. Sau khi bieát roõ nôi naøy roài, boïn cöôùp giaû daïng muoán ra veà neân noùi vôùi Bí-soââ: “Thaùnh giaû, naûy giôø laøm thaùnh giaû boû tu thieän phaåm cuõng trôû ngaïi ñeán sinh keá cuûa chuùng toâi, nay taïm töø bieät sau seõ ñeán taï leã”, noùi roài leã baùi ra veà. Veà ñeán truù xöù lieàn baùo caùo vôùi chuùa giaëc: “Chuùng toâi ñaõ vaøo taän trong chuøa quan saùt, taøi vaät

phong phuù nhö caùc thöông khaùch giaøu coù, coù theå cöôùp laáy". Trong soá boïn cöôùp coù ngöôøi noùi: "toâi töøng nghe noùi saùu möôi ngöôøi xuaát gia trong chuøa naøy raát raønh thuaät baén teân, chuùng ta khoâng neân voäi vaøng vaøo chuøa cöôùp laáy, phaûi chôø luùc hoï tuï hoïp tuïng kinh chuùng ta môùi vaøo chuøa". Coù ngöôøi hoûi: Coù bieát luùc naøo hoï tuïng kinh khoâng?", coù ngöôøi noùi: "moàng taùm ñaõ qua roài, ngaøy raèm tôùi hoï seõ tuïng". Boïn cöôùp nghe noùi roài baám ñoát ngoùn tay tính ngaøy chôø ñôïi. Ñeán ngaøy raèm trong chuøa chuùng taêng tuïng giôùi, Thöôïng toïa thaêng toøa thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa, boá taùt xong roài tuïng kinh. Ngoài treân toøa sö töû, thöôïng toïa tuïng keä: "Phaät ôû trong vöôøn Caáp (Coâ Ñoäc) Ñoaïn heát taát caû hoaëc,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 112

Caùc caên ñeàu tòch tònh. Phaät daïy chuùng nhö sau: Ta ôû trong Trôøi ngöôøi, Tuyeân noùi phaùp vi dieäu, Nghe roài haønh trì theo, Meù khoå khoâng coøn nöõa". Luùc ñoù boïn cöôùp keâu cöûa, Bí-soâ hoûi laø ai, lieàn ñaùp laø thieän nam töû, Bí-soâ nghe roài suy nghó: "Coù leõ laø ngöôøi trong tuï laïc ñeán ñaây nghe phaùp, ta neân môû cöûa cho hoï", nghó roài lieàn môû cöûa, cöûa vöøa môû boïn cöôùp lieàn traøn vaøo cöôùp laáy taøi vaät, Bí-soâ noùi: "Vöøa roài caùc vò töï xöng laø thieän nam, taïi sao vaøo trong chuøa cöôùp laáy taøi vaät?", boïn cöôùp noùi: Thaùnh giaû, chuùng toâi coù hai teân, ôû ngoaøi cöûa thì goïi laø thieän nam, vaøo trong chuøa lieàn trôû thaønh giaëc cöôùp". Bí-soâ noùi: Caùc ngöôi coù hai teân nhö vaäy thì khoâng phaûi laø ngöôøi toát". Boïn cöôùp cöôùp laáy heát taøi vaät roài lieàn thoaùt ra khoûi chuøa, luùc ñoù caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: "Caùc cuï thoï, Theá Toân daïy raèng vaét söõa khoâng neân vaét ñeán khoâ caïn, Tröôûng giaû chuû chuøa neáu nghe bieát chuùng ta bò cöôùp aét seõ xuaát tieàn cuûa cuùng laïi cho chuøa vaø cho chuùng ta, nhö theá nhaát ñònh seõ khaùnh taän. Chuùng ta khoâng neân cho Tröôûng giaû bieát maø neân ñeán choã nhöõng vò ñoàng phaïm haïnh ôû thaønh Thaát-la-phieät ñeå tìm caàu y phuïc". Moät Bí-soâ nghe roài noùi: Chuùng ta bò boïn cöôùp loät heát y phuïc, loä hình theå nhö theá naøy laøm sao ñi ñöôøng?", moät Bí-soâ khaùc noùi: "Ban ngaøy chuùng ta aån trong röøng, ban ñeâm chuùng ta môùi ñi". Baøn tính roài, caùc Bí-soâ laëng leõ ra ñi khoâng noùi cho Tröôûng giaû bieát, laàn laàn ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Caùc Bí-soâ ôû ñaây ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm tænh giaùc tö duy sieâng tu phaåm thieän, troâng thaáy nhieàu ngöôøi loä hình ñöùng ôû tröôùc cöûa chuøa lieàn hoûi voïng ra: "Caùc vò thuoäc phaùi loä hình caïo toùc, vì sao laïi ñeán ñaây, ôû ñaây laø Tyø-ha-la khoâng phaûi truù xöù cuûa caùc vò". Caùc Bí-soâ ñöùng ngoaøi cöûa noùi: "Chuùng toâi laø Bí-soâ khoâng phaûi laø ngoaïi ñaïo loä hình", caùc Bí-soâ beân trong chuøa noùi: "Bí-soâ ñaâu coù loä hình nhö theá?", caùc Bí-soâ ñöùng ngoaøi cöûa noùi: "Chuùng toâi bò boïn cöôùp cöôùp heát y phuïc", caùc Bí-soâ trong chuøa laïi hoûi: "Neáu laø Bí-soâ thì phaùp hieäu cuûa caùc vò laø gì?", caùc Bí-soâ ñöùng ngoaøi cöûa lieàn ñaùp: "Chuùng toâi teân laø Phaät Hoä, Phaùp Hoä, Taêng Hoä...". Caùc Bí-soâ beân trong chuøa nghe roài lieàn noùi: "Thieän lai, thieän lai caùc cuï thoï!", noùi roài lieàn môû cöûa cho vaøo. Caùc Bí-soâ trong

chuøa ngöôøi laáy y, ngöôøi laáy quaàn , ngöôøi laáy taêng khöôùc kyø, ngöôøi laáy ñaõy löôït nöôùc tuøy coù dö caùi gì ñeàu ñem ra chu caáp cho caùc Bí-soâ bò cöôùp. Sau ñoù ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Phaøm vaøo nöûa ñeâm nghe keâu cöûa chöa bieát roõ laø ai thì khoâng neân môû cöûa

cho vaøo, phaûi hoûi teân tuoåi doøng hoï, bieát roõ goác gaùc roài môùi môû cöûa cho vaøo”. Khi chuùng Taêng tuïng kinh neân sai moät Bí-soâ coi giöõ, neáu thaáy coù giaëc cöôùp ñeán neân hieän töôùng khuûng boá baùo ñoäng cho nhau chöù ñöøng môû cöûa. Neân noùi lôùn tieáng ñem kieàn chuøy ñeán, ñem caùi chaøy ñeán, ñem thôøi luaân, Taêng-giaø-chi, y baûy ñieàu, y naêm ñieàu… ñeán. Boïn cöôùp ôû ngoaøi nghe nhöõng aâm thanh naøy seõ kinh sôï thoái lui boû ñi. Neáu laø baäc Thöôïng toøa ñöùng ñaàu trong chuùng thì coù haønh phaùp gì, ta nay cheá haønh phaùp nhö sau: Phaøm khi nhoùm chuùng tuïng kinh, vò Thöôïng toøa neân hoûi vò Tri söï laø cöûa ñaõ ñoùng chöa, ñi xem xeùt khaép heát trong chuøa chöa, sai ngöôøi coi giöõ chöa…. “Neáu baäc Thöôïng toøa khoâng haønh theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ cöï truï noùi vôùi caùc Bí-soâ bò giaëc cöôùp: “Caùc cuï tho, chuùng toâi theo khaû naêng cuûa moãi ngöôøi ít nhieàu y baùt vaø tö cuï ñeàu ñaõ ñem ra chu caáp cho caùc cuï thoï heát roài nhöng vaãn coøn chöa ñuû. Theo chuùng toâi, Tröôûng giaû xaây caát ngoâi chuøa ñoù coù tín taâm noàng haäu, caùc cuï thoï neân trôû laïi nôi ñoù gaëp Tröôûng giaû cho bieát söï vieäc ñaõ xaûy ra, tröôûng giaû chaéc chaén seõ chu caáp theâm y phuïc vaø tö cuï cho caùc cuï thoï”. Caùc Bí-soâ bò giaëc cöôùp nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “YÙ kieán cuûa caùc cuï thoï ñoàng phaïm haïnh raát hay, tröôùc ñaây chuùng ta laëng leõ ra ñi khoâng baùo cho tröôûng giaû bieát, nay chuùng ta neân trôû laïi noùi roõ söï vieäc cho tröôûng giaû bieát ñeå tröôûng giaû chu caáp theâm y phuïc cho chuùng ta”. Baøn vôùi nhau roài caùc Bí-soâ lieàn trôû laïi truù xöù ñeå gaëp Tröôûng giaû, Tröôûng giaû vui möøng noùi: “Vì sao caùc Thaùnh giaû khoâng noùi gì heát laïi boû ra ñi”, caùc Bí-soâ noùi: “Tröôûng giaû, nhö Theá Toân daïy phaøm vaét söõa khoâng neân vaét ñeán khoâ caïn, luùc ñoù chuùng toâi nghó raèng chuøa bò giaëc cöôùp neáu Tröôûng giaû bieát ñöôïc aét seõ xuaát tieàn cuûa ra cuùng laïi cho chuùng toâi vaø nhö vaäy Tröôûng giaû seõ khaùnh taän. Chuùng toâi sôï xuùc naõo cho nhau neân môùi laëng leõ ra ñi, ñeán choã caùc ñoàng phaïm haïnh cuûa chuùng toâi ôû thaønh Thaát-la-phieät tìm caàu y phuïc”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn noùi: “Caùc Thaùnh giaû, chuøa bò cöôùp chöù nhaø toâi khoâng bò cöôùp, laønh thay caùc Thaùnh giaû ñaõ trôû laïi”. Loøng tín kính cuûa Tröôûng giaû taêng gaáp boäi neân cuùng cho moãi Bí-soâ möôøi ba vaät duïng caàn duøng cuûa moät Bí-soâ. Boïn cöôùp luùc ñoù hay tin caùc Bí-soâ ñaõ trôû laïi lieàn nöûa ñeâm ñeán keâu cöûa muoán cöôùp phaù laàn nöûa. Caùc Bí-soâ bieát giaëc cöôùp ñeán lieàn baùo tin cho nhau bieát vaø cuøng hieän töôùng khuûng boá nhö lôøi Phaät daïy, caùc Bí-soâ lôùn tieáng keâu mau ñem kieàn chuøy ñeán, ñem caùi chaøy ñeán… Boïn giaëc nghe roài kinh hoaøng boû chaïy, luùc ñoù treân hö khoâng chö thieân noùi keä: “Löôõng tuùc Maâu Ni hay thuyeát

giaùo, Daïy caùc ñeä töû khuûng boá giaëc,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8
114

Lôùn tieáng keâu la ñeå giöõ mình, Naêm traêm giaëc cöôùp ñeàu boû chaïy". Luùc boïn cöôùp boû chaïy, moät ngöôøi trong boïn hieåu bieát veà Bí-soâ lieàn noùi vôùi ñoàng boïn: "Vì sao caùc baïn laïi boû chaïy heát nhö vaäy?", ñaùp: "OÂng khoâng nghe noùi saùu möôi ngöôøi xuaát gia ñoù coù baén cung raát thieän ngheä hay sao, huoáng chi nghe noùi ñem kieàn chuøy ñeán, ñem caùi chaøy ñeán... chuùng ta sôï bò gieát neân phaûi boû chaïy", ngöôøi ñoù nghe roài lieàn noùi: "Caùi kieàn chuøy chæ laø taám baûng goã duøng ñaùnh ñeå nhoùm chuùng, caùi chaøy laø duïng cuï duøng ñeå ñaùnh kieàn chuøy, thôøi luaân laø duïng cuï xem boùng maët trôøi, Taêng-giaø-chi... ñeàu laø y phuïc vaät duïng cuûa caùc Bí-soâ maø thoâi. Chuùng ta khoâng neân hoaûng sôï boû chaïy, haõy quay trôû laïi cöôùp phaù". Nghe noùi roài boïn giaëc cuøng nhau quay trôû laïi cöôùp phaù chuøa, teân chuùa giaëc leo leân caàu thang, luùc ñoù Bí-soâ Ma-ha-la coi giöõ chuøa troâng thaáy giaëc cöôùp leo leân caàu thang lieàn suy nghó: "Boïn giaëc ngoan coá naøy ñaõ cöôùp laáy y baùt cuûa chuùng ta khieán chuùng ta phaûi loûa hình, neáu laàn naøy ñeå cho chuùng cöôùp nöõa thì chuùng ta phaûi loûa hình sao, ta phaûi hieän töôùng khuûng boá cho chuùng bieát". Nghó roài Ma-ha-la lieàn ñi töø töø laáy caùi kieàn chuøy ñaäp vaøo ñaàu giaëc cöôùp naøy khieán noù rôùt xuoáng caàu thang cheát. Ma-ha-la ñaùnh giaëc cöôùp roài keâu lôùn laø coù giaëc cöôùp, caùc Bí-soâ lieàn boû tuïng kinh chaïy leân laàu hoûi: "Giaëc cöôùp ñaâu?", ñaùp: "Coù teân cöôùp leo leân caàu thang, toâi thò uy neân ñaõ boû chaïy roài", caùc Bí-soâ noùi: "Boû chaïy laø toát roài". Saùng ngaøy môû cöûa tôùi choã teân cöôùp leo leân hoài hoâm thì thaáy teân cöôùp bò beå ñaàu chaûy maùu naèm cheát döôùi caàu thang, caùc Bí-soââ thaáy roài trong loøng sôï haõi noùi vôùi nhau: "Laàn tröôùc khoâng phaûi laø gaëp giaëc cöôùp, laàn naøy môùi chính laø gaëp giaëc cöôùp, do ñaùnh ngöôøi cheát, chuùng ta laïi phaïm toäi tha thaéng". Caùc Bí-soâ hoái haän ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc thaày khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân ñaùnh treân thaân phaàn cuûa hoï, neáu duøng vaät gì quaêng neùm thì neân quaêng moät beân hay sau löng hoï ñeå khuûng boá maø thoâi. Neáu Bí-soâ ñaùnh vaøo thaân phaàn cuûa ngöôøi khaùc ñeå khuûng boá thì phaïm toäi Vieät phaùp". 6. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû Lan-nhaõ: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi ngöôøi con gaùi trong doøng toäc laøm vôï, sau sanh ñöôïc moät trai. Theo thôøi gian gia caûnh cuûa Tröôûng giaû sa suùt daàn, baø con ly taùn, vôï oâng cuõng qua ñôøi, Tröôûng giaû lieàn baûo con trai: "Nay cha giaø yeáu khoâng theå troâng coi gia nghieäp, cha muoán töø bieät tình cha con mong caàu xuaát gia", ngöôøi con trai noùi: "Neáu cha xuaát gia, con cuõng xuaát gia theo", Tröôûng giaû noùi: "Ñöôïc nhö vaäy thì caøng toát". Noùi roài hai

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8
115

cha con cuøng ñi deán vöôøn Caáp-coâ-ñoäc tôùi tröôùc moät Bí-soâ ñaûnh leã caàu xin xuaát gia, Bí-soâ hoûi: “Ñoàng töû naøy cuõng muoán xuaát gia sao?”, ngöôøi con trai ñaùp: “Con cuõng muoán xuaát gia”. Bí-soâ xeùt hoûi thaáy khoâng coù giaù naïn gì lieàn cho caû hai xuaát gia. Theo lôøi Phaät daïy thì ngöôøi giaø ñöôïc höôûng an nhaøn hôn ngöôøi treû, nhöng ôû ñaây caû hai cha con ñeàu bò sai laøm vieäc vaát vaû, ngöôøi con noùi vôùi cha: “ÔÛ ñaây con thöôøng bò sai laøm vieäc khoâng ñöôïc hoïc haønh, nay cha con mình neân tìm ñeán nôi khaùc ñeå ñöôïc hoïc kinh ñieån”. Ngöôøi cha nghe con noùi theá lieàn cuøng con ra ñi tìm ñeán nôi khaùc ôû, nhöng nôùi môùi ñeán ngöôøi con vaãn bò sai laøm vieäc, ngöôøi con lieàn noùi vôùi cha: “ÔÛ thaønh Thaát-la-phieät tuy coù laøm vieäc nhöng phaùp chuû Theá Toân giaùo hoùa nôi naøy, haèng ngaøy coù theå ñöôïc nghe Phaät thoï kyù Bí-soâå naøy chöùng quaû A-la-haùn, Bí-soâ kia thaønh töïu phaùp quaùn Baát tònh… Ñaïi vöông Thaéng Quang, phu nhôn Thaéng Man, Tieân thoï theá chuùa, Tyø- xaù-khö maãu, caùc Tröôûng giaû, Baø-la-moân… thaûy ñeàu tín kính. Cha con mình trôû laïi ñoù thì caû phaùp vaø thöïc ñeàu ñoàng thoï duïng”. Noùi roài hai cha con cuøng trôû laïi thaønh Thaát-la-phieät, gaàn ñeán truù xöù thì tôùi giôø thoï trai neân töø xa ñaõ nghe tieáng kieàn chuøy, ngöôøi con lieàn giuïc cha: “Kieàn chuøy ñaõ vang leân roài, cha haõy ñi nhanh leân ñeå kòp giôø thoï thöïc”. Ngöôøi cha vì giaø yeáu neân khoâng theå ñi nhanh, ngöôøi con ñi ôû sau ñaåy ngöôøi cha ñi cho nhanh hôn, nghó raèng ñaåy cha ñi nhö vaäy seõ mau hôn, khoâng ngôø khieán ngöôøi cha teù chuùi nhuõi xuoáng ñaát, buïi ñaát dính ñaày maët vaø mieäng neân ngöôøi cha maïng chung. Ngöôøi con thaáy cha ñaõ cheát lieàn khoùc lôùn, boàng ngöôøi cha ñeå beân ñöôøng roài voäi ñi ñeán ñöøng Theä-ña, caùc Bí-soâ troâng thaáy lieàn hoûi: “Thieän lai Ma-ha-la töû, thaân phuï Bí-soâ ñaâu?”. Nghe hoûi Bí-soâ naøy lieàn khoùc lôùn, caùc Bí-soâ lieàn hoûi vì sao khoùc, Bí-soâ naøy noùi: “Cha toâi ñaõ cheát”, caùc Bí-soâ noùi: “Cuï thoï, caùc haønh voâ thöôøng laø phaùp sanh dieät. Thaày ñaõ xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi thì phaûi töï kìm cheá, chôù quaù ñau buoàn”. Bí-soâ naøy lieàn ñem söï vieäc vöøa xaûy ra baïch caùc Bí-soâ roài noùi: “Toâi ñaõ gieát cha toâi”, caùc Bí-soâ noùi: “Nhö vaäy cuï thoï phaïm phaûi hai toäi, moät laø toäi nghòch ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn, hai laø toäi Ba-la-thò-ca”. Caùc Bí-soâ lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân treân ñöôøng ñi coù ngöôøi giaø yeáu meät moõi maø laïi xoâ ñaåy thuùc hoï ñi nhanh. Ta nay cheá haønh phaùp cho caùc Bí-soâ ñi ñöông nhö sau: Khi ñi ñöôøng thaáy ngöôøi giaø meät moõi neân xoa boùp cho hoï bôùt meät vaø mang y baùt tö cuï giuùp hoï. Neáu hoï ñi ñöôïc thì toát, neáu khoâng theå ñi ñöôïc thì mình coù theå ñi tröôùc ñeán truù xöù khaát thöïc, neáu hoï khoâng ñeán nôi ñöôïc thì neân mang thöùc aên ñeán cho hoï ñeå hoï khoûi bò ñoùi, neáu laø phi thôøi thì neân ñem nöôùc phi thôøi cho hoï duøng. Bí-soâ ñi ñöôøng neân y theo haønh phaùp naøy, neáu khoâng y theo thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi baïch Phaät: “Theá Toân, do nhaân duyeân gì maø Ma-ha-la töû gieát cha khoâng coù toäi Voâ giaùn, cuõng khoâng phaïm Ba-la-thò-ca?”, Phaät noùi: “Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi naøy khoâng phaûi ngaøy nay gieát cha khoâng coù toäi troïng maø quaù khöù cuõng ñaõ gieát cha khoâng coù

phaïm toäi troïng. Caùc Bí-soâ laéng nghe: quaù khöù trong moät xoùm laøng noï coù moät ngöôøi thôï giaët, ngöôøi naøy coù moät con trai tuoåi ñaõ lôùn khoân. Luùc ñoù trong xoùm coù tieát hoäi neân nhieàu ngöôøi caàn giaët y phuïc, ngöôøi cha nhaän nhieàu y phuïc dô caàn giaët saïch neân noùi vôùi con trai: “Cha giaët nhieàu ñoà neân khoâng theå veà nhaø aên côm ñuôïc, con haõy mang ñeán bôø ao cho cha aên”. Ngöôøi con vaâng lôøi mang côm ñeán bôø ao cho cha aên, ngöôøi cha aên xong noùi vôùi con trai: “Con haõy giaët giuùp cha, cha meät quaù caàn nguû moät chuùt”. Noùi xong ngöôøi lieàn naèm xuoáng nguû thieáp ñi, vì ñaàu cuûa ngöôøi cha hoùi neân coù nhieàu muoãi bu ñeán caén, ngöôøi con giaët ñoà xong ñeán beân choã cha thaáy coù nhieàu muoãi bu laïi caén treân ñaàu cha neân xua ñoåi muoãi cho cha. Nhöõng con muoãi naøy duø bò xua ñuoåi vaãn cöù bay trôû laïi treân ñaàu ngöôøi cha ñeå huùt maùu, ngöôøi con giaän noùi: “Ta ôû ñaây ñaâu ñeå chuùng baây huùt maùu cha ta”. Noùi roài beøn laáy caây chaøy ñaäp giaët quaàn aùo ñaäp muoãi, muoãi bay töù taùn vaø ñaàu cuûa ngöôøi cha cuõng bò ñaäp beå maø cheát. Luùc ñoù chö thieân treân hö khoâng noùi keä: Thaø cuøng oan traùi vôùi ngöôøi trí, Coøn hôn keát baïn vôùi ngöôøi ngu. Nhö con ngu si ñuoåi muoãi moøng, Chaøy ñaäp ñaàu cha neân maïng chung. Naøy caùc Bí-soâ, oâng giaø giaët ñoà ngaøy xöa chính laø Ma-ha-la, con cuûa oâng ta nay chính laø Bí-soâ ñaåy cha ñi mau. Ngaøy xöa gieát cha khoâng bò toäi Voâ giaùn, ngaøy nay cuõng vaäy tuy gieát cha nhöng khoâng bò toäi Voâ giaùn cuõng khoâng phaïm Ba-la-thò-ca. Tröôøng hôïp khoâng phaïm nöõa laø khi chöa cheá giôùi hoaëc bò cuoàng si taâm loaïn, thoáng naõo böùc baùch.”

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.